

E D I T U R A   S C R I P T U M ®

# ALȚI ȘAPTE BĂRBAȚI

De același autor,  
la Editura Scriptum au mai apărut:

*Alți 7 bărbați și secretul măreției lor*

*Bonhoeffer*

Șapte bărbați

Șapte femei

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României**

**METAXAS, ERIC**

**Alți 7 bărbați** / Eric Metaxas și Anne Morse. - Oradea: Scriptum,  
2023

ISBN 978-606-031-167-6

I. Morse, Anne

929

## *Aprecieri pentru această carte*

Încă șapte biografii edificatoare ale unor bărbați extraordinari care au înfruntat pericolele și au avut o influență puternică asupra vieții de zi cu zi. Acești eroi care și-au fixat un scop bine definit și care au acționat cu o hotărâre de neclintit sunt vrednici de timpul și disponibilitatea noastră de a-i „cunoaște“. O îmbucurătoare răcorire pentru sufletul însetat.

—TIM CLINTON, președinte al Asociației Americane  
a Consilierilor Creștini, director executiv  
al Institutului pentru Familie James Dobson



În numeroase situații, Dumnezeu Se folosește de indivizi aparent insignificanți, proveniți din medii neînsemnate, care nu aduc în ecuație altceva decât inimile lor deplin încrezătoare în El. Astfel, El îi folosește ca instrumente pentru a transforma cursul lumii. În cartea lui Metaxas, este adusă din nou în evidență cu pricepere și măiestrie intervenția lui Dumnezeu în viețile bărbaților obținuți, transformându-i în personalități remarcabile, care își canalizează talentele pentru a-I aduce glorie lui Dumnezeu și pentru slujirea celorlalți. *Alți 7 bărbați și secretul măreției lor* va stârni în mod profund în cititori inspirația de a-L servi cu dăruire pe Dumnezeu, indiferent de circumstanțele actuale ale vieții lor, conștienți că El a alcătuit din veșnicie planul pe care îl are pentru fiecare dintre ei.

—KIRK CAMERON, actor și producător



Eric Metaxas a obținut un nou succes. În *Alți 7 bărbați și secretul măreției lor*, acest biograf talentat ne-a prezentat încă o operă de artă. Pe parcursul lecturii acestei cărți captivante, cititorii vor experimenta un amplu spectru emoțional, trecând de la momente de râs la momente de adâncă tristețe. O lectură captivantă.

Prima sa biografie, *Amazing Grace*, m-a influențat profund. Am fost puternic marcat de povestea lui William Wilberforce și de lupta sa solitară pentru abolirea sclaviei. Recomand cu căldură această carte atât tinerilor, cât și celor în vârstă; personal, intenționez să o ofer și nepoților mei.

—MICHAEL YOUSSEF, pastor și evanghelist

În zilele noastre, avem nevoie de modele de eroism mai mult ca niciodată. Deși ne bucurăm de filmele cu supereroi, nu există nimic mai motivațional decât relatarea poveștilor de viață autentice ale indivizilor care au demonstrat curaj pentru păstrarea valorilor și virtuților morale și spirituale. *Alți 7 bărbați și secretul măreției lor*, de Eric Metaxas, te inspiră să devii eroul de care lumea din jurul tău are nevoie.

—GREG LAURIE, autor și pastor



În *Alți 7 bărbați și secretul măreției lor* se subliniază perseverența curajoasă care a deschis drumul pentru generația actuală. Prin biografiile celor șapte eroi prezentate aici, Eric Metaxas invită cititorul într-o călătorie personală prin patrimoniului nostru adesea trecut cu vederea. Cartea este o lectură obligatorie pentru cei dornici să se implice într-un mod semnificativ în lumea noastră de dragul lui Cristos.

—ALLEN JACKSON, pastor  
la World Outreach Church, Murfreesboro, Tennessee



Iată încă o colecție specială de oameni pe care Dumnezeu i-a folosit pentru a schimba lumea, ale căror povești merită să le cunoaștem. Abilitatea lui Metaxas de a dezvălui detalii puțin cunoscute și de a situa protagoniștii în contextul lor istoric mai amplu este perfect ilustrată în această lucrare. Sper că autorul va continua să publice astfel de volume intitulate *Șapte*.

—JOHN STONESTREET, președintele Colson Center  
for Christian Worldview



Maestrii biografi nu se rezumă la prezentarea cronicilor istorice; ei ne aduc aproape de personalitățile studiate și ne motivează să le urmăm exemplul. În lucrarea sa *Alți 7 bărbați și secretul măreției lor*, Eric Metaxas prezintă șapte biografii concise și un arc temporal peste cinci secole pentru a crea o operă de artă literară impresionantă. Această creație nu numai că îmbogățește cunoașterea noastră intelectuală, ci, de asemenea, ne insuflă inspirație în inimă. Niște exemple valoroase despre perseverență, speranță neclintită și iubire profundă – o lectură esențială pentru generația contemporană.

—CHRISTOPHER YUAN, orator, profesor de teologie  
și coautor al cărții *Out of a Far Country*  
autor al bestseller-ului *Be a Better Dad Today*

# ERIC METAXAS ȘI ANNE MORSE

A  
L  
T  
I



## BĂRBAȚI

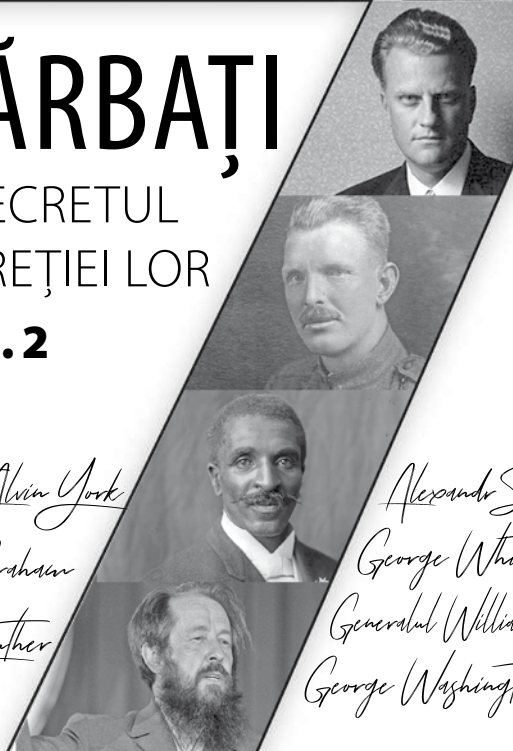
ȘI SECRETUL  
MĂREȚIEI LOR

**VOL. 2**

*Sergeant Alvin York*

*Billy Graham*

*Martin Luther*



*Alexander Soljenitsin*

*George Whitefield*

*Generalul William Booth*

*George Washington Carver*



Editura Scriptum®  
Oradea

Originally published in U.S.A. under the title  
*Seven More Men*  
© 2020 by Metaxas Media, LCC  
Published by arrangement with Thomas Nelson,  
a division of HarperCollins Christian Publishing, Inc.

Ediția în limba română, publicată cu permisiune, sub titlul:  
*Alți șapte bărbați*  
de Eric Metaxas și Anne Morse

© 2023 Editura Scriptum®  
str. Lăpușului nr. 28, 410264 Oradea - Bihor, România  
Tel./Fax/Robot: 0259-457.428  
E-mail: scriptum@scriptum.ro  
Pagina web: WWW.SCRIPTUM.RO

Toate drepturile rezervate asupra prezentei ediții în limba română.  
Prima ediție în limba română.

Cu excepția situațiilor când se specifică altfel, citatele biblice folosite sunt preluate din NTR – Noua Traducere în Limba Română. Alte traduceri ale Bibliei folosite: VDCC – Versiunea Dumitru Cornilescu corectată, ESV – English Standard Version, KJV – King James Version, NIV – New International Version, NKJV – New King James Version.

*Orice reproducere sau selecție de texte din această carte  
este permisă doar cu aprobarea în scris a Editurii Scriptum, Oradea.*

ISBN 978-606-031-167-6

Tiparul executat în U. E.







# Cuprins

<i>Despre autor</i>	11
<i>Introducere</i>	13
1. Martin Luther	17
2. George Whitefield	49
3. George Washington Carver	81
4. Generalul William Booth	121
5. Sergentul Alvin York	155
6. Alexandr Soljenițin	185
7. Billy Graham	219



## Despre autor

Eric Metaxas este autorul multipremiat al New York Times, pentru cărțile sale *Bonhoeffer*, *Șapte bărbați*, *Amazing Grace* și peste treizeci de alte cărți. El este gazda emisiunii *Eric Metaxas Show*, un program radio național care se difuzează în mai bine de 120 de orașe din SUA. ABC News l-a numit pe Metaxas „un ambasador fotogenic și inteligent al credinței”. El a fost invitat ca vorbitor principal la Micul Dejun cu Rugăciune, în Washington, DC, și în fiecare an se adresează în conferințe și prelegeri la zeci de mii de ascultători din Statele Unite și din străinătate. În prezent, activează ca lector la King’s College, în New York City, unde locuiește împreună cu soția și fiica lui.



# Introducere

În primele rânduri ale capodoperei *Aventurile lui Huckleberry Finn* de Mark Twain, naratorul și protagonistul eponim al cărții – nimeni altul decât Huck, bineînțeles – le spune cititorilor săi că dacă știi ceva despre el este numai fiindcă au citit *Aventurile lui Tom Sawyer*, o carte scrisă de Twain anterior. De fapt, Huck redă detaliul acesta mai elocvent decât l-aș putea reda eu: „N-aveți de unde să știți cine sunt dacă n-ați citit cartea *Aventurile lui Tom Sawyer* – dar n-are a face. Cartea a fost scrisă de domnul Mark Twain, iar cele istorisite într-însa sunt în mare parte adevărate.”<sup>1</sup>

De ce îmi vin acum în minte aceste rânduri celebre? Deoarece ele au oarece legătură cu această carte. Cu alte cuvinte, dacă știi cele istorisite anterior, vei înțelege mai bine cele istorisite în cartea de față. E-adevărat că orice carte în titlul căreia apare cuvântul *altul sau alții* trădează existența unui volum precedent. În cazul de față, cartea care precedă acest volum este intitulată *7 bărbați și secretul măreției*

---

1 Twain, Mark, *Aventurile lui Huckleberry Finn*, Arthur, București, 2013, p. 7.

*lor.* Cartea de față este o continuare a acesteia. Sau, mai bine zis, următorul volum. În caz că n-ai știut asta, poate te-ai întrebat de ce apare cuvântul *alți* în titlu; și m-am gândit să clarific lucrul acesta chiar de la început. Însă ceea ce voi spune aici nu poate reda cum se cuvine importanța vieților prezentate în această carte. E vorba de viața unor personalități absolut extraordinare, însă dureros de puțin cunoscute în majoritatea cazurilor. Sunt ferm convins că ignoranța noastră în ce privește viața celor prezentați în din această carte – și în celelalte cărți pe care le-am scris – contribuie în mare măsură la multele probleme cu care se confruntă cultura noastră. Vasăzică, simpla cunoaștere a acestora te va ajuta pur și simplu să devii parte din soluție.

Mă bucur să pot spune că reacția cititorilor față de primul volum a fost de-a dreptul surprinzătoare și am știut imediat că trebuie să scriu un volum similar. Pot spune că cititorii au avut aceeași reacție surprinzătoare și față de volumul intitulat *7 femei și secretul măreției lor*, și am realizat că va trebui să scriu încă un volum pe aceeași temă.

Așadar scopul volumului de față – și al următorului volum intitulat *Alte 7 femei* – este să facă în mare măsură ce au făcut primele două: să expună viața unor oameni care au trăit într-un mod care ne stârnește admirația și, într-o oarecare măsură, dorința de a trăi la fel. Ei sunt oameni a căror viață ne inspiră, și cine n-are nevoie de inspirație?

Prin urmare, principalul motiv pentru care am istorisit povestea vieții acestor bărbați minunați este ca toți cititorii să găsească în ele inspirație fără puțință de tăgadă. Dacă suntem sinceri, știm că toți avem disperată nevoie de o asemenea inspirație. Avem nevoie să știm că înaintașii noștri, prin felul în care s-au luptat, ne pot fi de ajutor în luptele noastre și că putem birui așa cum au biruit și ei.

Bineînțeles că este mai bine să-ți petreci timpul cu eroi în carne și oase decât să citești despre ei. Mulți dintre noi avem părinți sau bunici – unchi sau mătuși, prieteni de familie sau pastori, antrenori sau profesori – care sunt adevărați eroi, care ne-au ajutat să înțelegem ce contează în viață, cum să ținem piept necazurilor și cum să fim oameni de caracter și integri. Nimic nu se poate compara cu asta. Însă tot un lucru benefic este să citești despre oameni de felul acesta.

Unul dintre motivele pentru care am scris primele două volume – și pentru care scriu volumul de față și următorul – este faptul că trăim

## Introducere

într-o vreme în care noțiunile de noblețe, virtute și eroism sunt fie ignorate, fie disprețuite, fie batjocorite. Nu degeaba ne confruntăm cu atâtea probleme care dăunează culturii în care trăim. Menirea cărții de față este aceea de a fi pur și simplu un remediu cât de mic pentru problemele noastre. Rugămintea mea este așadar să citești despre acești bărbați și să găsești inspirație și încurajare în trăirea lor!

La fel ca în volumul anterior, trebuie să subliniezi cu tărie, încă de la început, că opțiunea mea pentru acești bărbați este pur subiectivă. Sunt o mulțime de alți oameni a căror poveste de viață mi-ar fi plăcut să o redau și s-ar fi cuvenit să o fac, dar când ai de ales numai șapte, te vezi nevoit să faci unele alegeri, ceea ce am făcut și eu. Nu am nici cea mai mică îndoială că vei fi atât de impresionat de viețile acestora încât vei uita, cel puțin pentru o vreme, de ceilalți pe care i-aș fi putut include în carte, dar n-am făcut-o!

S-ar cuveni totodată să spun că majoritatea bărbaților din această carte au avut cusururi reale. În mod normal, toți oamenii, cu excepția lui Isus, sunt păcătoși și prin urmare au defecte, însă defectele unora dintre personajele prezentate în carte șochează de-a dreptul. De pildă, Martin Luther, la sfârșitul vieții sale, a spus câteva lucruri îngrozitoare despre evrei ce nu pot fi trecute ușor cu vederea. George Whitefield a fost un susținător al sclaviei. Generalul William Booth a avut o latură autoritară care l-a vârat în mari necazuri pe el și familia sa la apusul vieții. În vremea noastră marcată de nebunia corectitudinii politice, este vital să înțelegem faptul că a greși e omeneste și prin urmare trebuie întotdeauna să ținem cont de context când analizăm greșelile noastre sau ale semenilor noștri. Bunăoară, a ne aștepta ca Luther, sau Whitefield, sau Booth, să se încadreze în standardele pe care noi toți părem să le considerăm apriori în vremea noastră dovedește lipsă de maturitate.

M-am străduit să nu trec sub tăcere aceste convingeri greșite acolo unde este cazul. Însă mentalitatea *actuală* conform căreia orice greșală sau abatere distruge oarecum valoarea întregului bine pe care l-a făcut cineva vreodată este complet greșită și trebuie să i ne împotrivim cu tărie și îndrăzneală de fiecare dată. Bineînțeles că este neplăcut să ne imaginăm că bărbați pe care de altfel i-am considera uriași și eroi ai moralității – precum Washington și Whitefield – au

## ALȚI ȘAPTE BĂRBAȚI

putut aproba sclavia. Dar dacă nu luăm în considerare imaginea în ansamblu, îi aruncăm la gunoi cu defectele lor cu tot și, odată cu ele, toate valorile pe care le-au promovat de-a lungul vieții. Cu alte cuvinte, incapacitatea noastră de a-i privi dintr-o perspectivă de ansamblu nu face altceva decât să le pună viața în joc.

Avem nevoie de înțelepciune și discernământ pentru a ști ce este cu adevărat mareș. Nădăjduiesc că povestea vieții acestor oameni mari, relatată în cartea de față, îți va face parte și de una, și de cealaltă. De altfel, sunt ferm convins că exact așa se va întâmpla.

*Eric Metaxas.*

*New York City  
septembrie 2019*





UNU

## Martin Luther

1483 – 1546

Nu pot face altfel. Aceasta este poziția mea. Fie ca Dumnezeu să-mi ajute. Amin.

—MARTIN LUTHER

**M**artin Luther s-a născut la Eisleben, în Saxonia, pe 10 noiembrie 1483. De fapt, este posibil să se fi născut în 1482 sau 1484. Cercetătorii nu pot spune cu exactitate în ce an. Pesemne că nici Luther, nici mama sa n-au știut – ambii consemnați în istorie.

În vremea aceea, rareori se sărbătoreau zilele de naștere, însă zilele onomastice erau cu totul altă poveste. Din acest motiv, știm că exact în ziua următoare – pe 11 noiembrie, într-unul din acei ani – viitorul reformator în vârstă de o zi a fost dus cu căruciorul la somptuoasa catedrală Sfinții Petru și Pavel pentru a fi botezat, ritual care garanta faptul că dacă murea de mic, așa cum se întâmpla în cazul celor mai mulți copii din vremea aceea, va scăpa de flăcările veșnice ale iadului.

Luther s-a născut într-o vreme în care Biserica părea mai interesată de evitarea pedepsei veșnice în iad decât de asigurarea unui viitor veșnic și fericit în prezența lui Dumnezeu în cer. Cei mai mulți știm că această preocupare a devenit o obsesie atât de mare pentru Biserica din Evul Mediu clasic, încât a dus în cele din urmă la incidentul

## ALȚI ȘAPTE BĂRBAȚI

care l-a făcut pe Luther celebru în toată lumea. Fiindcă Luther a fost botezat în ziua în care se sărbătorea Sfântul Martin de Tours, părinții i-au pus numele Martin.

Curând după nașterea sa, familia s-a mutat la Mansfeld, la distanță de douăsprezece mile spre nord de Eisleben, unde tatăl său Hans a pus bazele unei afaceri miniere înfloritoare. Hans a împrumutat o sumă importantă de bani de la familia soției lui pentru a cumpăra patru rafinării, numite „topitorii“. Deși ani mai târziu Luther avea să se considere în repetate rânduri „fiu de miner sărac“, tatăl său numai cu târnăcopul și lopata n-a lucrat. Erau o familie de muncitori sărăcuțoși, nicidecum aristocrați, dar astăzi știm că săraci n-au fost.

De altfel, acum circa douăzeci de ani, în urma săpăturilor arheologice, s-a descoperit că locuința istorică din Mansfeld, vizitată de turiști secole de-a rândul, constituia de fapt doar a treia parte din căminul mult mai vast în care a crescut Luther. După o nouă rundă de săpături s-au descoperit alimente, jucării și argintării specifice vremii lor, toate indicând faptul că erau o familie înstărită. Știm de asemenea că băiatul eminent a fost trimis la cele mai bune școli din vremea aceea ca să învețe latina și să se pregătească pentru universitate, deoarece visul tatălui său era ca într-o bună zi băiatul să studieze dreptul și să se întoarcă apoi acasă pentru a se implica în afacerile familiei.

În perioada în care a fost plecat de acasă la școlile cu internat, tânărul Martin a întâlnit o mulțime de oameni foarte devotați lui Dumnezeu, lucru care, fără îndoială, l-a marcat și pe el. Cu toate că planurile tatălui său erau cât se poate de clare în privința lui, Luther se întreba câteodată dacă nu cumva Dumnezeu îl călăuzea în altă direcție. La urma urmei, dacă iadul pe care Biserica îl zugrăvea atât de des și în culori atât de vii este adevărat, ce putea fi mai important decât a face tot posibilul să scapi de acest coșmar veșnic? Pe vremea aceea, toată lumea credea că singura cale de a-ți asigura mântuirea era să-ți dedici întreaga viață lui Dumnezeu, alegând fie preoția, fie călugăria. Dar fiindcă tatăl său avea alte planuri pentru el – și fiindcă Biblia ne poruncește să ne cinstim părinții în mod necondiționat – Martin a știut că va trebui să studieze dreptul.

A intrat la Universitatea din Erfurt în 1501, iar în 1505 a absolvit masterul, moment în care a început în sfârșit studiile de drept. Martin

## Martin Luther

a apreciat „sudoarea și truda amară”<sup>1</sup> a tatălui său de a-i înlesni educația și a continuat cu sârguință pe calea aleasă de el până într-o după-amiază deosebit de toridă de la începutul lui iulie 1505.

Nu știm exact în ce dispoziție sufletească a fost Martin în ziua aceea, însă avem unele indicii. Doi avocați tineri pe care i-a cunoscut îndeaproape muriseră în anul acela, iar pe patul morții, amândoi au exprimat serioase îndoieli cu privire la destinul lor veșnic, zicând chiar că și-ar fi dorit să se facă mai degrabă călugări decât avocați. Tânărul Martin n-a avut curajul să abordeze acest subiect cu tatăl său, dar sigur l-o fi chinuit gândul că dacă va continua pe calea avocaturii, problema îngrozitoare și prea reală a destinul său veșnic n-o să-i dea pace niciodată.

Dar în după-amiaza aceea, în timp ce se întorcea la școală după vizita pe care le-o făcuse părinților săi acasă, totul s-a schimbat. Mai avea vreo șase mile de parcurs până la universitate – se afla undeva la ieșire din satul Stotternheim – când o furtună cumplită cu tunete și fulgere s-a dezlănțuit asupra lui. Se afla pe un câmp deschis unde trăsnetul putea să-l înhațe în orice clipă și să-l azvârle pe tărâmul celălalt, unde, după știința lui, avea să fie sfâșiat pe dată de ghearele demonilor hidoși. Teama care l-a copleșit a fost atât de intensă încât atunci când trăsnetul a lovit în apropierea lui, Luther a crezut că s-a zis cu el. Cuprins de spaimă, s-a prăbușit pe pământul jilav, tremurând ca varga, strigând ca un nenorocit și rugându-se Sfintei Ana, patroana minerilor.

— Ajutor, Sfântă Ana! a răcnit el în urletul ploii și al vântului. Dacă mă scapi, mă călugăresc!<sup>2</sup>

Așa s-a întâmplat că Luther a supraviețuit acestui episod înfricoșător și s-a dus la Erfurt. Însă jurământul pe care l-a făcut înaintea cerului nu era un lucru pe care să-l nesocotească. Știa că trebuie să se țină de cuvânt, așa că imediat le-a spus prietenilor săi de la Erfurt că peste două săptămâni va intra la mănăstirea augustiniană din localitate – și va dispărea din viața lor pentru totdeauna. Aceștia

---

1 Citat de Martin Brecht în *Martin Luther: His Road to Reformation*, 1483-1521, trad. de James L. Schaaf, Minneapolis: Fortress, 1985, p. 5.

2 Citat de Brecht în *Martin Luther*, p. 48.

## ALȚI ȘAPTE BĂRBAȚI

au încercat să-l descurajeze, dar degeaba. Și așa – fără să sufle o vorbă tatălui său despre alegerea făcută – într-o bună zi, Martin a bătut la porțile mănăstirii augustinieni, punându-și viața pentru totdeauna în slujba lui Dumnezeu.

Când vestea acestei abateri extraordinare de la planurile sale pentru fiul său a ajuns la urechile lui Hans Luther, acesta s-a înfuriat așa cum era de așteptat. Nu putea concepe că fiul său eminent l-a nesocotit fățiș pe el, tatăl său, aruncând la gunoi cariera promițătoare în care investiseră deja atât de mult amândoi. Însă Martin Luther tocmai asta făcuse.

Cu toate acestea, pacea pe care Luther s-a așteptat s-o găsească în viața monahală îl ocolea. În fiecare zi se dedica trup și suflet rugăciunii și închinării, de la crăpatul zorilor până în amurg. Însă cu cât se spetea mai mult să câștige aprobarea lui Dumnezeu, cu atât se simțea mai departe de cer. Indiferent ce făcea, se simțea osândit. De pildă, când se ruga multe ceasuri, îl încerca un fior de mândrie pentru multele ceasuri în care se rugase. Știa că această mândrie era păcătoasă și că trebuia s-o mărturisească, altfel o să-l osândească iadului pentru vecie. Însă mărturisirea nu i se părea niciodată îndeajuns. Aproape întotdeauna găsea în el câte ceva ce credea că ar trebui mărturisit. Niciodată nu părea să se apropie de scopul său, de a avea pace cu Dumnezeu, așa că pur și simplu se străduia și mai tare. Mai târziu, a scris că dacă ar fi fost cu puțință ca un călugăr să ajungă în cer prin trăirea unei „vieți monahale desăvârșite”<sup>1</sup>, el ar fi fost acela. Se ruga și se mărturisea – și postea atât de mult încât a ajuns numai piele și os. Chiar și așa, se simțea tot mai nenorocit. În cele din urmă, copleșit de exasperare și nemulțumire, a tras concluzia că este „cu neputință să-I faci pe plac lui Dumnezeu prin strădaniile monastice”<sup>2</sup>.

La 4 aprilie 1507, Luther a fost ordonat preot. Pe atunci mânia tatălui său se mai potolise întrucâtva, așa că ambii părinți au participat la slujba în care Luther a oficiat pentru prima oară Euharistia. Dar în timpul slujbei, ezitarea lui a fost vizibilă. Gândul că era nevrednic

---

1 Roland Bainton, *Here I Stand*, Nashville: Abingdon, 2013, p. 45 – în textul acesta doar *viața monahală* face parte din citat, nu și cuvântul desăvârșită. Sunt unele cărți în care întreaga sintagmă apare în citat.

2 Martin Marty, *Martin Luther: A Life*, New York: Viking, 2004, p. 10.